

VRCHNÍ SOUD
V PRAZE

KRAJSKÝ SOUD V PLZNI	
DOŠLO	18. 11. 1994
Podpis	Ředitel
Kre.	podp.

3 To 125/94

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 23. listopadu 1994 odvolání obžalovaných V. B. a zemř. R. B. proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. prosince 1993 sp.zn. 1 T 3/91 a rozhodl t a k t o :

Podle § 256 tr.ř. se odvolání obžalovaných V. B. a R. B. z a m í t a j í .

O d ů v o d n ě n í :

Shora citovaným rozsudkem Krajského soudu v Plzni byli obžalovaní V. B. a R. B. uznáni vinnými trestnými činy krádeže podle § 247 odst.1, 2 písm.a), porušování domovní svobody podle § 238 odst.1, 2 písm.b), loupeže podle § 234 odst.1, 2 písm.b), vydírání podle § 235 odst.1, 2 písm.a), zavlečení do ciziny ve stadiu pokusu podle § 8 odst.1, § 233 odst.1, 2 písm.a), útoku na státní orgán podle § 153 odst.1 a obecného ohrožení podle § 179 odst.1, 2 písm.a) trestního zákona č.140/1961 Sb. ve znění novel č.56/1965 Sb., 148/1969 Sb. a 45/1973 Sb. Za to byli odsouzeni V. B. podle § 179 odst.2 a § 35 odst.1 tr.zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jedenáct a půl roku se zařazením pro výkon trestu do druhé nápravně výchovné skupiny a R. B. podle týchž zákonných ustanovení k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtrnácti a půl roku. Podle § 229 odst.1 tr.ř. byli poškození JZD Rudá Hvězda Modletice se sídlem v Modleticích, útvar Pohraniční stráž č.8842

v Chebu a I. N. odkázání s uplatněnými nároky na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obžalovaní shora uvedených trestných činů měli dopustit tím, že: "na základě domluvy s M. E., nar. [redacted], která se uskutečnila na dvou schůzkách, že odcizí střelné zbraně, zajmou rukojmí v autobusu a ilegálně uprchnou do SRN, dne 23.5.1978 kolem 10.00 hod. v katastru obce Řevničov, okr. Rakovník, všichni tři společně vnikli po rozbití okna do objektu hájovny u [redacted] čp. [redacted] majitele B. B. k jehož škodě odcizili loveckou brokovnici belgické výroby ráže 16x16 výrobní číslo 49353, opakovací malorážku čsl. výroby ráže 22 Long Rifle výrobní číslo 03868, loveckou kozlici čsl. výroby model ZH-204 ráže 12 (broková hlaveň) a ráže 7x57 R (kulová hlaveň) výrobní číslo 259144, loveckou kulovnici ráže 7x64, nejméně 750 kusů nábojů do uvedených zbraní, lovecký nůž, tři kožené lovecké brašny, kazetový magnetofon a dvě kazety s magnetofonovými pásky vše v celkové hodnotě nejméně 9796 Kč, téhož dne kolem 19.00 hod. ozbrojeni nabitými zbraněmi a vybaveni dalšími náboji, když V. E. měl loveckou brokovnici, R. B. opakovací malorážku a M. E. loveckou kozlici, vnikli v prostoru parkoviště u rekreačního střediska HDBS Sokolov u Jesenické přehrady, okres Cheb, do autobusu SPZ [redacted] z majetku JZD Modletice, okres Praha-východ, řízeného J. N., nar. [redacted] a obsazeného 39 studentkami a studenty 3. ročníku gymnázia v Říčanech u Prahy, pod pohrůžkou zastřelení se zmocnili autobusu a přikázali řidiči, aby jel ke státní hranici se Spolkovou republikou Německo, přitom R. B. mířil nabitou zbraní na řidiče autobusu a V. B. s M. B. mířili nabitými zbraněmi na studenty a donutili je, aby si sesedli do zadní části autobusu, přičemž ani jeden z obžalovaných včetně M. B. neměl se střelbou z těchto zbraní naprosto žádné zkušenosti, tato situace trvala až do doby příjezdu k první hraniční závoři v prostoru OPK Pomezí, okres Cheb, když předtím obžalovaní několik studentů propustili s tím, aby sdělili orgánům policie nebo pohraniční strážě, že nebude-li jim umožněn přechod státní hranice do SRN, tak zajaté studenty postřílí, u první hraniční závoři pak obžalovaní opakovaně vyhrožovali postřelením

studentů, stříleli zevnitř autobusu směrem ven a to i do objektů Pohraniční stráže poblíže této závory, kde byli ukryti vojáci základní služby, střelbou do elektrického vedení vyřadili z činnosti veřejné osvětlení a sami se před případnou střelbou za strany vojáků PS kryli tak, že do přední části autobusu posadili k oknům několik studentek, při střelbě z autobusu, kdy bylo poškozeno několik oken došlo k tomu, že když obžalovaný V. B. vystřelil z brokovnice směrem ven z autobusu a to pravým předním oknem, část brokové střely se odrazila zřejmě od přístrojové desky autobusu a způsobila studentce A. K. nar. zranění levé dolní končetiny s trvalou poúrazovou poruchou krevního lymfatického aparátu zadní stehenní krajiny vpravo, když navíc tato studentka utrpěla traumatický psychogenní šok obdobně jako studentka H. Č. nar. po několikahodinovém vyjednávání pak obžalovaní po půlnoci, tedy již dne 24.5.1978, všechny studentky a studenty propustili v prostoru celnice Pomezí a donutili řidiče autobusu J. N., aby pokračoval v jízdě směrem ke státní hranici, kde byli kolem 02.30 hod. vojáky Pohraniční stráže zadrženi.

V předmětné věci rozhodoval Krajský soud v Plzni již dne 7. 9.1978 a to rozsudkem sp.zn. 1 T 9/78, kterým uznal obžalované vinnými trestnými činy obecného ohrožení podle § 179 odst.1, odst.2 písm.a), odst.3 písm.a) tr.zák., loupeže podle § 234 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zák., pokusem zavlečení do ciziny podle § 8 odst.1 a § 233 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zák., vydírání podle § 235 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zák., pokusem opuštění republiky podle § 8 odst.1 a § 109 odst.1 a krádeže podle § 247 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zák. Za to byli odsouzeni R. B. k trestu smrti a V. B. k trestu odnětí svobody v trvání 25 let pro jehož výkon byl zařazen do třetí nápravně výchovné skupiny. Poškození byli se svými nároky odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních. Při rozhodování o vině obžalovaných vycházel tehdy soud ze skutkových zjištění, podle kterých měli na základě předchozí dohody s M. B. že s použitím střelných zbraní a zajetí rukojmí ilegálně uprchnou do NSR, dne 23.5.1978 v katastru obce Řevničov, okr.Rakovník, vniknout do uzamčené hájovny, kde ke škodě B. E. měli odcizit nejméně jednu kulovni-

ci, jednu malorážku, jednu kozlici a jednu brokovnici, svíce než 750 náboji do těchto zbraní a dále jeden kazetový magnetofon se dvěma kazetovými pásky a lovecký nůž a téhož dne a následujícího dne 24.5.1978 na trase Jesenická přehrada - OPK Pomezí, okr.Cheb, pod pohrůžkou zastřelení se měli zmocnit autobusu SPZ [REDAKCE], obsazeného 39 studentkami a studenty a pod výhrůžkou usmrcení měli přinutit řidiče autobusu J [REDAKCE] N [REDAKCE] k jízdě ke státní hranici, kde orgánům pohraniční stráže měli oznámit, že zajaté studenty postřelí, nebude-li jim uvolněna cesta do NSR, v prostoru OPK Pomezí spolu s M [REDAKCE] E [REDAKCE] pak střelbou měli ohrožovat více příslušníků pohraniční stráže a další osoby a proti eventuelní střelbě orgánů pohraniční stráže se kryli rozmístěním studentek kolem oken autobusu, po projetí hraničními závorami a po výhrůžce M [REDAKCE] B [REDAKCE], že zestřelí řidiče J [REDAKCE] N [REDAKCE], nebude-li uvolněna zbývající část cesty ke státní hranici, na pokyn M [REDAKCE] E [REDAKCE] pomocí střelných zbraní střežili a nutili jej tak dále pokračovat v cestě do NSR, přičemž po spatření orgánů PS M [REDAKCE] B [REDAKCE] řidiče J [REDAKCE] N [REDAKCE] měl výstřelem z pušky usmrtit, záměr překonat státní hranice do NSR se však obžalovaným v důsledku následujícího zákroku orgánů pohraniční stráže nezdařil, jejich jednání však mělo mít za následek též hmotnou škodu na autobuse a zařízení útvaru pohraniční stráže. Proti rozsudku podali tehdy oba obžalovaní odvolání a Nejvyšší soud České republiky usnesením ze dne 28.11.1978 sp.zn. 3 To 27/78 obě podaná odvolání podle § 256 tr.ř. zamítl. Trest smrti byl na odsouzeném R [REDAKCE] E [REDAKCE] vykonán 6.12.1979.

Proti shora citovanému usnesení Nejvyššího soudu České republiky podala ministryně spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obou obžalovaných. O stížnost pak rozhodl bývalý Nejvyšší soud České a Slovenské federativní republiky tak, že rozsudkem z 21.11.1990 vyslovil, že usnesením Nejvyššího soudu České republiky z 28.11.1978 sp.zn. 3 To 27/78 a v řízení, které mu předcházelo byl porušen zákon v ustanoveních § 256 a § 2 odst.5 tr.ř. a §§ 179 odst.1, odst.2 písm.a), odst.3 písm.a) a 29 odst.1 písm.a) tr.zák. a to v neprospěch obžalovaného V [REDAKCE] E [REDAKCE]. Proto napadené usnesení zrušil a to i ohledně obžalovaného R [REDAKCE] E [REDAKCE] a současně zrušil i rozsudek Krajské-

ho soudu v Plzni ze dne 7.9.1978 sp.zn. 1 T 9/78 a zrušil i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále pak rozhodl tak, že Krajskému soudu v Plzni přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Proti shora citovanému rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 7. prosince 1993 podali obžalovaný V [REDAKCE] B [REDAKCE] a obhájce zemřelého obžalovaného R [REDAKCE] B [REDAKCE] v zákonné lhůtě odvolání.

V [REDAKCE] E [REDAKCE] napadl uvedený rozsudek prostřednictvím svého obhájce jak ve výroku o vině, tak i ve výroku o trestu. Vytkl mu nejasnost a neúplnost skutkových zjištění, nevypořádání se se všemi pro rozhodnutí významnými okolnostmi a namítl, že skutek byl v některých směrech nesprávně právně posouzen. Nesouhlasil se závěry soudu, že z provedených důkazů jednoznačně vyplývá, že se měli zmocnit autobusu a že v průběhu cesty od rekreačního střediska HDBS Sokolov u Jesenické přehrady, okr. Cheb, k první hraniční závoři v prostoru DPK Pomezí, okr. Cheb, měl mířit nabitou zbraní na studenty. Za nepřesvědčivý označil závěr soudu, že ke zranění studentky A [REDAKCE] K [REDAKCE] došlo v příčinné souvislosti s jeho střelbou z lovecké brokovnice. Ve vztahu k právnímu posouzení věci vyslovil námitky ke kvalifikaci trestných činů krádeže a pokusu zavlečení do ciziny jako činů spáchaných organizovanou skupinou, neboť pokud jednal s ostatními dvěma pachateli této trestné činnosti, v žádném případě při těchto schůzkách nedošlo k přesnému naplánování trestné činnosti a vůbec pak již mezi jednotlivé aktéry únosu nebyly rozděleny jednotlivé úkoly. Dále vzněsl námitky ke kvalifikaci svého jednání i jako trestného činu loupeže podle § 234 odst.1, odst.2 písm.a) tr.zák. s tím, že v daném případě se nemohli autobusu fakticky zmocnit, neboť po celou dobu únosu to byl řidič, který řídil autobus a pouze se podroboval jejich pokynům, kam s tímto autobusem má jet, přičemž v každé fázi jízdy rozhodoval, jakým způsobem bude autobus ovládat, jakou pojede rychlostí, kdy zabrzdí, zda se vyhne případné překážce na silnici, kdy rozsvítí tlumená světla apod. Dále vytkl soudu I. stupně, že porušil ustanovení § 270 odst.4 tr.ř., když jej uznal vinným i trestným činem obecného ohrožení podle § 179

odst.1, odst.2 písm.a) tr.zák., neboť jeho závěr, že pokud Nejvyšší soud České a Slovenské federativní republiky vyslovil právní názor, že obžalovaní svým jednáním nenaplnili skutkovou podstatu trestného činu obecného ohrožení, je tento právní názor nezávazný, neboť sám Nejvyšší soud ČSFR konstatoval, že ve věci nebyl zjištěn skutečný stav věci, je zcela nepřesvědčivý. Proto obžalovaný navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil v plném rozsahu a věc vrátil soudu I.stupně k novému projednání a rozhodnutí, resp. aby jej sám uznal vinným trestnými činy krádeže podle § 247 odst.1 tr.zák.(zák.č.140/1961 Sb. ve znění zák.č.56/1965 Sb., zák.č.148/1969 Sb. a zák.č.45/1973 Sb.-dále jen tr.zák.), porušování domovní svobody podle § odst.1, 2 písm. b) tr.zák., vydírání podle § 235 odst.1, 2 písm.a) tr.zák., pokusem trestného činu zavlčení do ciziny podle § 8 odst.1 a § 233 odst.1 tr.zák. a trestným činem útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 153 odst.1 tr.zák. a uložil mu úhrnný trest odnětí svobody podle sazby uvedené v § 233 odst.1 tr.zák., a to trest v dolní třetině této sazby.

Obhájkyň obžalovaného R. [REDAKCE] B. [REDAKCE] napadla ve svém odvolání všechny výroky citovaného rozsudku. Namítla, že při střelbě obžalovaní nestříleli do budov a v žádném případě neměli v úmyslu někoho zasáhnout či zranit. V souvislosti s tím, že obžalovaní přistoupili na návrh vyjednávacího gen. Š. [REDAKCE], aniž by splnili jedinou výhrůžku, je podle jejího názoru diskutabilní, zda lze považovat za jistou přítomnost subjektivní stránky u trestného činu vydírání, když obžalovaní své výhrůžky ani vážně myslet nemohli. Dále se domnívá, že závěr o odpovědnosti jejího klienta za zranění studentky K. [REDAKCE] je nesprávný, neboť pokud byli obžalovaní domluveni, pak se na toto zranění domluvit nemohli a také přistoupit k tomuto jednání s ohledem na jeho charakter R. [REDAKCE] B. [REDAKCE] nemohl. Ve vztahu k trestným činům loupeže a útoku na státní orgán a orgán společenské organizace pak namítá absenci subjektivní stránky u obžalovaných a tudíž nesprávné právní posouzení. Konečně ve vztahu k posouzení jednání obžalovaných jako trestného činu obecného ohrožení pak namítá vázanost soudu I. stupně právním názorem Nejvyššího soudu ČSFR, když ke změně důkazní situace v tomto směru nedošlo a obžalovaní svým jednáním

zákonné znaky tohoto trestného činu nenaplnili. Proto navrhla, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil v části týkající se R. B. a nevě rozhodl tak, že by jej uznal vinným trestnými činy dle §§ 247/1, 2a), 238/1, 2b), 235/1, 2a) a 8/1 k 233/1, 2a) trestního zákona. Při úvaze o trestu pak navrhla vzít v úvahu polehčující okolnost doznání a intelektuální úroveň obžalovaného, která mu nedovolila zvolit jiné řešení.

Vrchní soud v Praze z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst.1 tr.ř. správnost a důvodnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, soud prvního stupně shromáždil a řádně provedl všechny dostupné důkazy potřebné k objasnění skutečného stavu věci, přičemž důsledně respektoval zabezpečení práva obžalovaných na obhajobu. Při hodnocení všech provedených důkazů postupoval soud v souladu s ustanovením § 2 odst.6 tr.ř. a skutková zjištění, která vzal za podklad svého rozhodnutí, jsou výsledkem dokazování, provedeného podle trestního řádu v rozsahu nutném pro náležité objasnění věci a mají oporu ve správném hodnocení provedených důkazů. Rovněž v právním posouzení věci nalézacím soudem neshledal Vrchní soud v Praze pochybení a plně se ztotožňuje se závěry a úvahami soudu prvního stupně, které shledal správnými. V odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud přesvědčivě a věcně správně rozvedl, na podkladě kterých skutečností a důkazů dospěl k závěrům o vině obžalovaných a proč při právním posouzení věci aplikoval zákon účinný v době spáchání trestné činnosti. Z důvodů stručnosti lze proto odkázat na přesvědčivé odůvodnění napadeného rozsudku včetně použité právní kvalifikace.

K jednotlivým věcným námitkám, uplatněným v odvolání obžalovaných je třeba říci obecně, že nebyly shledány důvodnými a vzhledem k tomu, že vesměs byly uplatněny obhajobou již v průběhu hlavního líčení a nalézací soud se jimi podrobně zabýval v odůvodnění svého rozhodnutí, přičemž odvolací soud se s jeho úvahami a závěry zcela ztotožňuje, neshledal vrchní soud důvod se

jimi blíže zabývat a odkazuje i v tomto směru na správné odůvodnění napadeného rozsudku.

Pokud je napadenému rozhodnutí vytýkáno nerespektování stanoviska Nejvyššího soudu ČSFR a porušení zákona v ustanovení § 270 odst.4 tr.ř. ve vztahu k uznání obžalovaných vinnými trestným činem obecného ohrožení, pak ani tuto námitku neshledal odvolací soud důvodnou.

Podle ustanovení § 270 odst.4 tr.ř. je orgán, jemuž byla věc po zrušení rozhodnutí nejvyšším soudem přikázána, vázán právním názorem, který vyslovil ve věci nejvyšší soud, a je povinen provést procesní úkony, jejichž provedení nejvyšší soud nařídil.

Za závazný právní názor ve shora uvedeném smyslu, vztahující se ke konkrétní věci, lze označit pouze názor vycházející ze správně a úplně zjištěného stavu věci. V daném případě nejvyšší soud po vyslovení porušení zákona, zrušení citovaných rozhodnutí a vrácení věci soudu k novému projednání a rozhodnutí sám konstatoval, že prvostupňový soud náležitě nezjistil skutečný stav věci jako základní předpoklad správné právní kvalifikace jednání obviněných a uložení zákonného trestu. Uvedl, že nedůslednost dosavadního trestního řízení se promítla do nesprávné právní kvalifikace skutku jako trestného činu obecného ohrožení podle § 179 tr. zák., jehož zákonné znaky obvinění nenaplnili. Jeho právní názor byl proto podmíněn a vycházel z předpokladu správnosti určitých skutkových zjištění. Nejvyšší soud konkrétně argumentoval tím, že pachatelé po loupeži autobusu v podstatě již od Chebu opakovaně posílali jednotlivé studenty se vzkazy pro policii a pohraniční stráž, kterými informovali o situaci a svých požadavcích, přičemž tento postup zmenšil možnost vytvoření náhlého a nepředvídaného stavu na hranici, dále pak tím, že obě strany při přestřelce na hranici měly ruční střelné zbraně a jejich střely působily pouze ve směru střelcem požadovaném a nevytvářely neovladatelnou situaci, když jejich účinek byl stále v moci střelce nejen ovladatelností směru a zpravidla i místa působení střely, ale též zastavením palby. Vycházel zejména i z toho, že vojáci, na takovéto situace specificky výcvikem připravení, ale i obvinění, měli nad

situací kontrolu. Tak tomu však v daném případě nebylo.

Provedeným dokazováním bylo zcela jednoznačně a nepochybně prokázáno, že ani obžalovaní, ani vojáci situaci pod kontrolou rozhodně neměli a že obžalovaní se dopustili nebezpečného jednání, kterým ohrozili zcela konkrétně a bezprostředně životy a zdraví čtyřiceti lidí. V tomto směru odkazuje vrchní soud na ve věci provedené důkazy a na jejich správné vyhodnocení v napadeném rozhodnutí. Proto senát Vrchního soudu v Praze souhlasí se závěry nalézacího soudu, který se necítil být citovaným právním názorem nejvyššího soudu vázán, neboť tento názor byl podmíněn předpoklady, ze kterých nejvyšší soud vycházel při jeho vyslovení, přičemž tyto předpoklady nebyly prokázány, ba naopak byly vyvráceny.

Krajský soud nepochybil ani ve výroku o trestech, správně vyhodnotil stupeň společenské nebezpečnosti jednání obžalovaných i zákonná hlediska ve smyslu ustanovení § 23 odst.1 tr.zák. a § 31 odst.1, 2 tr.zák. a uložil obžalovaným tresty zákonné, přiměřené a spravedlivé. Pochybení nebylo shledáno ani ve výroku o náhradě škody.

Na základě všech shora uvedených skutečností rozhodl Vrchní soud v Praze tak, že odvolání obžalovaných podle § 256 tr.ř. jako nedůvodná zamítl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 23.listopadu 1994

Předseda senátu:

JUDr.Vladimír Vočka v.r.

Za správnost vyhotovení:

